

Taalverzorging 1

Instaptoets Taalverzorging 1

A

- 1 schijnbaar → blijikbaar [--] verkeerd woord
- 2 is het dubbele van → is het dubbele van die van [--] woorden te weinig
- 3 mondelinge slechtnieuwsgesprek → slechtnieuwsgesprek [--] foutief pleonasme
- 4 plat water → water zonder koolzuur/bubbels/prik [--] barbarisme (belgicisme)
- 5 wijdde → weet [--] verkeerd woord
- 6 Met behulp van → Met de hulp van [--] verkeerd woord
- 7 zal mij een rotzorg zijn → kan mij totaal niet schelen [--] plat(te) woord(en)
- 8 hedenmorgen → vanmorgen, vanochtend [--] archaïsme
- 9 tegen cariësprotectie → om tandbederf (gaatjes) te voorkomen [--] moeilijk woord
- 10 samen getrouwd → getrouwd [--] foutief pleonasme
- 11 poogde → probeerde [--] archaïsme
- 12 olie op de golven → olie op het vuur [--] verkeerde uitdrukking
- 13 nooit geen --> nooit óf geen [--] dubbele ontkenning
- 14 circuleerde ... rond → circuleerde / ging rond [--] contaminatie

Opdracht 1 Verkeerd woord/verkeerde uitdrukking

- 1 *vraagtekens bij kunt plaatsen* → een vraagteken bij kunt plaatsen / zetten
- 2 *goedkoopste* → laagste
- 3 *diegene* → de gepeste (jongen of meisje) / het slachtoffer
- 4 *een streep zetten* → een punt zetten
- 5 *je nek in het zand steken* → je kop in het zand steken
- 6 *geschept* → geschapen
- 7 *roergebakken* → geroerbakt
- 8 *vermoorden* → doden
- 9 *jongen* → man
- 10 *bemaald* → bemalen
- 11 *overtreders* → auto's van overtreders (van deze regel) / auto's zonder parkeerkaart
- 12 *geen blaffende honden wakker maken* → geen slapende honden wakker maken
- 13 *kappers en schoenmakers* → haarverzorging (haarknippen) en schoenreparatie

Opdracht 2 Verkeerd woord/verkeerde uitdrukking

Correcte woorden zijn niet schuin gedrukt.

- 1 *twijfelen* → weifelen
- 2 *tenzij* → mits
- 3 *zodoende* → daardoor
- 4 *schijnbaar* → blijikbaar
- 5 *dan* → als
- 6 *rede* → reden
- 7 *onderschatten* → overschatten
- 8 *met de hulp van* → met behulp van
- 9 *te wijten* → te danken
- 10 *omdat* → doordat
- 11 *hen* → hun
- 12 *niet het minst* → niet in het minst

Opdracht 3 Verkeerde spreekwoorden en uitdrukkingen

Let op: Soms is de foute uitdrukking het gevolg van het met elkaar verwarren (door elkaar halen) van twee uitdrukkingen met (ongeveer) dezelfde betekenis (contaminatie).

De ~~apen~~ rapen zijn gaar!

De ~~apen~~ rapen zijn gaar! Ik heb het helemaal ~~zat~~ gehad (*ben het helemaal zat*). Ik gooi nú mijn kont ~~in~~ tegen de krib!

Ieder kent momenten in zijn leven dat hij door de ~~rotte~~ zure appel heen moet

bijten. Bij mij is dat moment nu gekomen. Ik moet tegenover u mijn gal ~~kwijt~~ *spuien* over al die over het paard ~~gevalen~~ *getilde* radio- en tv-presentatoren.

Ze verdienen een ~~vijg~~ *veeg* uit de pan, omdat ze niet in staat zijn goed Nederlands te spreken. Ze blijken er geen ~~sjoege~~ *kaas* van gegeten te hebben (*geen sjoege van te hebben*). Ze weten van toeten noch ~~ballen~~ *blazen*. Je kunt als luisteraar wel denken: ‘Och, dat ~~geeft~~ *maakt* niets uit’ (*geeft niets*) of ‘Dat slaat nergens ~~over op~~’ (*gaat nergens over*), maar door dat gesjochten Nederlands weet ik vaak niet hoe de ~~steel ervoor staat~~ *vork aan de steel zit* (*het ervoor staat*) in het nieuws.

De meeste kijkers denken er niet bij ~~stil na~~ (*staan er niet bij stil*). Maar ik heb er mijn ~~sik~~ *buik* van vol (*krijg er een sik van*). Ik durf er mijn ~~kop~~ *hand* voor in het vuur te steken (*kop om durven verwedden*) dat die omroepmensen vaak zélf niet eens in de gaten hebben wat ze fout doen.

Ik geef een paar voorbeelden van wat ik onlangs op de radio hoorde. In een actualiteitenprogramma meldde een verslaggever dat ‘de onderste steen boven ~~water~~ moest komen’. Een halfuur later kwam de volgende zinsnede langs: ‘Ik kan er geen touw ~~op trekken~~ *aan vast knopen*’ (*peil op trekken*). En weer iets later: ‘We springen uit de ~~pas band~~’ (*lopen uit de pas*).

Heel geestig vond ik de passage (ook op de radio) ‘iemand een ~~koekje~~ *sigaar* uit eigen doos geven (*koekje van eigen deeg geven*)’. Aanvankelijk had ik dan ook niet in de gaten dat er iets fout zat. Het drong pas later door. ‘Een koekje van eigen deeg’ en ‘een sigaar uit eigen doos’ zijn samen in de ~~verhakselaar~~ *hakselaar* terechtgekomen (*verhaspeld*).

We moeten als kijker of luisteraar kritisch blijven ten aanzien van het Nederlands op radio en tv, want als we niet uitkijken laten we ons zó een ~~loer oor~~ aannaaien (*een loer draaien*). Je ~~denkt~~ *staat* er vaak niet bij stil (*denkt er niet bij na*), maar soms ben ik helemaal ~~in fuus~~ *confuus* van de taalkundige stommiteiten. Anderzijds geef ik een foutloze spreker in gedachten wel eens een staande ~~evaluatie~~ *ovatie*. (...)

Naar: Huib Boogert, *Het penariepietje. Vrolijkheid en frustratie over het Nederlands.*

Opdracht 4 Moeilijk woord/moeilijke uitdrukking, vakterm, abstract woord/abstracte formulering, verkeerde woord, vreemd woord, barbarisme, belgicisme

- 1 *overleed* → verdrank [--] verkeerde woord
- 2 *in-vitrofertilisatie* → reageerbuisbevruchting [--] moeilijk woord, vakterm
- 3 *carwash* → wasstraat [--] vreemd woord
- 4 *meest populaire* → populairste [--] barbarisme (anglicisme)
- 5 *gadgets* → hebbedingetjes [--] vreemd woord
- 6 *panikerer* → in paniek raken [--] belgicisme
- 7 *vroeger of later* → vroeg of laat [--] barbarisme (anglicisme)
- 8 *koudgesteld* → uitgeschakeld [--] barbarisme (germanisme)
- 9 *rust een zware hypotheek* → er hangt veel van af [--] moeilijke uitdrukking
- 10 *opmerkzaam* → aandachtig [--] barbarisme (germanisme)
- 11 *abdiceren* → afstand doen van de troon [--] moeilijk woord
- 12 *beïndrukt* → onder de indruk [--] barbarisme (germanisme)

Opdracht 5 Modewoord of -uitdrukking, verkeerd woord, vaag woord, plat of grof woord, archaïsme

- 1 *best wel* → best / wel [--] mode-uitdrukking
- 2 *moet kunnen* → mogelijk moet zijn [--] modewoord
- 3 *‘Is goed.’* → *‘Dat is goed.’* [--] mode-uitdrukking (of: woord te weinig)
- 4 *verkeerde dingen heeft gedaan* → een misdrijf heeft begaan [--] vage woorden
- 5 *naar toe* → aan [--] mode-uitdrukking
- 6 *het brood* → de broodafdeling [--] vaag woord
- 7 *mitsgaders* → alsook / en [--] archaïsme

- 8 *hoge inkomens* → mensen met een hoog inkomen [--] vaag woord
- 9 *pleurde* → smeed / gooide [--] plat woord
- 10 *richting* → voor / in de richting van [--] modewoord
- 11 *lage* → goedkope [--] verkeerd woord
- 12 *maken* → verantwoorden [--] modewoord
- 13 *Het* → De zaak; *alles* → bijvoorbeeld: de samenwerking / de afspraken / ... [--] vage woorden
- 14 *dermate* → zo zeer [--] archaïsme
- 15 *kan me geen zak schelen* → kan me totaal niet schelen / interesseert me niks [--] platte of grove woorden

Opdracht 6 Storende woordherhaling, foutieve tautologie, foutief pleonasme

- 1 het tweede woord *gewoon*: weglaten [--] storende woordherhaling
- 2 *want ... namelijk: namelijk* weglaten [--] foutieve tautologie
- 3 witte schimmel → schimmel / witte paard [--] foutief pleonasme
- 4 dringt erop aan .... *moet* worden hersteld → dringt erop aan ... wordt hersteld [--] foutieve tautologie
- 5 overgeplaatst worden naar elders → overgeplaatst worden [--] foutief pleonasme
- 6 kan *soms* tot gevolg hebben → kan tot gevolg hebben [--] foutief pleonasme
- 7 nutteloze verspilling → verspilling [--] foutief pleonasme
- 8 op donderdag 22 juni a.s. → op donderdag 22 juni [--] foutief pleonasme
- 9 ... dan raden wij u aan deze niet te gebruiken maar ze terug te brengen bij de winkel waar u ze gekocht heeft. [--] storende woordherhaling
- 10 onderlinge samenwerking → samenwerking [--] foutief pleonasme
- 11 heel veel succes *in de toekomst* → heel veel succes [--] foutief pleonasme
- 12 zijn *samen* getrouwd → zijn getrouwd [--] foutief pleonasme
- 13 gluurde *nieuwsgierig* → gluurde / keek nieuwsgierig [--] foutief pleonasme
- 14 *mondeling* sollicitatiegesprek → sollicitatiegesprek [--] foutief pleonasme
- 15 *Zo kun je bijvoorbeeld* beter ... → Je kunt bijvoorbeeld beter ... / Zo kun je beter ... [--] foutieve tautologie
- 16 *daglicht* van buiten → daglicht / licht van buiten [--] foutief pleonasme
- 17 ronde cirkel → cirkel [--] foutief pleonasme
- 18 een *leuk* vak → een fijn vak; wat ook *leuk* is → wat ook prettig is [--] storende woordherhaling

Opdracht 7 Woorden te weinig, telegramstijl

- 1 Houdt u van lekkere, pittige kaas, dan moet u ... [--] woord te weinig
- 2 *bezig welke* → bezig met de vraag welke [--] woorden te weinig
- 3 Wilt u slim geld lenen? Wij bieden u / verstrekken u voor elk doel en elk bedrag een voordelig krediet! Wilt u meer weten? Bel ons voor een gratis offerte. [--] telegramstijl
- 4 *dan de rest van Europa* → dan die in de rest van Europa. [--] woord te weinig
- 5 *iedere bestuursvergadering* → op iedere bestuursvergadering [--] woord te weinig
- 6 Bijvoorbeeld: NS is een verbindende factor in onze maatschappij. *Wij verbinden* mensen met hun bestemming. Mensen met mensen. Van deur tot deur. Dat doen wij veilig en efficiënt, liefst op tijd en comfortabel. [--] telegramstijl
- 7 *helpen herinneren dat* → eraan helpen herinneren dat [--] woord te weinig
- 8 ... over het product, *kunt u* → ... over het product, dan kunt u [--] woord te weinig
- 9 ... *onderzoek gedaan of* → ... er onderzoek naar gedaan of [--] woorden te weinig
- 10 het dubbele *van Nederlandse jongeren* → het dubbele van die van Nederlandse jongeren [--] woord te weinig
- 11 *over hoe* → over de vraag hoe [--] woorden te weinig
- 12 Denk maar eens na *wie* → Denk maar eens na over de vraag wie [--] woorden te weinig
- 13 *de afwezige leerlingen* → de namen van de afwezige leerlingen [--] woorden te weinig

Opdracht 8 Dubbele ontkenning, contaminatie, woord(en) op de verkeerde plaats

- 1 *Volgens mijn mening* → Volgens mij / Naar mijn mening [--] contaminatie
- 2 *nooit geen* → nooit / geen [--] dubbele ontkenning
- 3 Alle radiofrequenties zullen rond die tijd *niet* zijn toegewezen. → Niet alle radiofrequenties ... [--] woord op de verkeerde plaats
- 4 *belemmeren* dat schapen *niet* op andere plaatsen gaan grazen → belemmeren dat schapen op andere plaatsen gaan grazen [--] dubbele ontkenning
- 5 *voorkomen ... niet* → voorkomen [--] dubbele ontkenning
- 6 *kost veel te duur* → is veel te duur / kost te veel [--] contaminatie
- 7 Inmiddels heeft een regengebied het westen van het land *alweer* bereikt → Inmiddels heeft alweer een regengebied ... [--] woord op de verkeerde plaats
- 8 *aangewezen* → aangetoond / uitgewezen [--] contaminatie
- 9 *Voor een paar maanden geleden* → Een paar maanden geleden / Voor een paar maanden [--] contaminatie
- 10 Toeristen met een paspoort dat bij vertrek nog zes maanden geldig is, mogen *alleen* het land binnen. → Alleen toeristen met ... [--] woord op de verkeerde plaats
- 11 *behoort tot een van de* → is een van de / behoort tot de [--] contaminatie
- 12 *optelefoneren* → opbellen / telefoneren [--] contaminatie
- 13 *maakt geen verschil uit* → maakt geen verschil / maakt niet uit [--] contaminatie
- 14 *mededorpsgenoten* → dorpsgenoten / mededorpsbewoners [--] contaminatie

Taalverzorging 2

Instaptoets Taalverzorging 2

- 1 is → zijn (meervoud) [--] congruentiefout
- 2 dit → deze, waar het is gekocht → waar ze gekocht zijn [--] verwijzingsfout
- 3 ... Zodat de tijd vliegt. → ..., zodat de tijd vliegt [--] losstaand zinsgedeelte
- 4 Hoewel gunstig gelegen ... → Hoewel de woning gunstig gelegen is ... [--] verkeerd aansluitende beknopte bijzin
- 5 ... Wat heel wat anders is ... → ..., wat heel wat anders is ... [--] losstaand zinsgedeelte
- 6 kon de surveillancewagen --> kon de bemanning van de surveillancewagen [--] verkeerd aansluitende beknopte bijzin
- 7 Als men van mening is → Als je van mening bent [--] verwijzingsfout
- 8 hun → zijn (haar) [--] verwijzingsfout
- 9 waren → was [--] congruentiefout
- 10 Alleen medewerkers ... kunnen hier parkeren. [--] woord(en) op de verkeerde plaats
- 11 worden → wordt (de toegang ... wordt ontzegd) [--] congruentiefout
- 12 en gelegen → en is gelegen [--] foutieve samentrekking

- 13 werd in de wachtruimte de Metro gelezen → las ik / lazen wij de Metro [--] verkeerd aansluitende beknopte bijzin
- 14 Bijvoorbeeld je kunt er ... → Je kunt er bijvoorbeeld ... geld opnemen. [--] woord(en) op de verkeerde plaats

Opdracht 1 Woord(en) op de verkeerde plaats, congruentiefout, verwijzingsfout

- 1 zij stuurt → het stuurt; haar vloot → zijn vloot
- 2 ze willen hun goede naam behouden → het wil zijn goede naam behouden
- 3 die → dat
- 4 het → hij
- 5 alle cola niet → niet alle cola
- 6 is → zijn
- 7 zijn → is
- 8 Als je de omvang van dit studieboek *alleen al* ziet ... → Als je alleen al de omvang ...
- 9 deze → dit / dat / het
- 10 ze levens van anderen in gevaar brengen → hij levens van anderen in gevaar brengt
- 11 wat → dat
- 12 haar → zijn
- 13 Een Poolse vrachtwagenchauffeur heeft de politie direct na zijn aanhouding laten pinnen ...
→ De politie heeft een Poolse vrachtwagenchauffeur ...
- 14 die moeten wel plezier in hun werk blijven houden → dat moet wel plezier in zijn werk blijven houden

Opdracht 4 Verkeerd aansluitende beknopte bijzin, losstaand zinsgedeelte, foutieve samentrekking

- 1 werd eerst een kaartje gehaald ... → haalde(n) ik / we eerst een kaartje ...
Opmerking: Je kunt de zin ook als volgt verbeteren. *Toen ik (we) we op het station was (waren) aangekomen, werd eerst een kaartje gehaald bij de automaat.* Het gebruik van de lijdende vorm in het tweede deel van de zin is echter niet fraai.
- 2 ... Waardoor de tijd omvliegt → ..., waardoor de tijd omvliegt
- 3 De milieuproblematiek bekijkend → Als je de milieuproblematiek bekijkt ...
- 4 Zonder een schot te hoeven lossen kon de politie de overvaller, die 'gewapend' was met een speelgoedpistool, arresteren.
- 5 werd een taxi genomen → nam ik / namen we een taxi
- 6 ... Wat ik een erg vervelende toestand vond → ..., wat ik een erg vervelende toestand vond
- 7 vertrok de bus met de AZ-supporters ... → vertrokken de AZ-supporters met de bus ...
- 8 ... Waar natuurlijk niets op tegen is → ..., waar natuurlijk niets op tegen is
- 9 Hoewel gunstig gelegen in het centrum en dicht bij het station → Hoewel de woning gunstig gelegen is in het centrum en dicht bij het station ligt, wil onze buurman ...
- 10 en wilde hij daarom gaan halen --> en die wilde hij daarom gaan halen / en hij wilde die daarom gaan halen
- 11 werd in de wachtruimte een spa rood gedronken → dronk ik / dronken we in de wachtruimte een spa rood

Taalverzorging 3

Instaptoets Taalverzorging 3

- 1 te traag handelen → te traag handelt [--] geen symmetrie
- 2 die je voor het strandfeest uitnodigt? → die jij voor het strandfeest uitnodigt? / die jou voor het strandfeest uitnodigt? [--] niet-bedoelde dubbelzinnigheid
- 3 Op de verpakking staat dat je als je geregeld suikervrije kauwgom gebruikt waar xylitol in zit, je gebit extra beschermt tegen tandplak. → Op de verpakking staat dat je je gebit extra beschermt tegen tandplak, als je geregeld suikervrije kauwgom gebruikt waar xylitol in zit. [--] tussengeschoven bijwoordelijke bijzin van voorwaarde
- 4 zijn tegenwoordig al snel moe → zijn veel jonge meisjes tegenwoordig [--] zinsvolgorde
- 5 valt het overdag wel mee → zijn er overdag ook droge periodes [--] storend figuurlijk taalgebruik
- 6 Er wordt ook informatie verstrekt op papier, die thuis nog eens kan worden nagelezen. → Er is ook informatie op papier verkrijgbaar, die u thuis nog eens kunt nalezen. [--] verkeerd gebruik van de lijdende vorm
- 7 en het is op de wegen in de regio veel drukker geworden → en veel drukte op de wegen in de regio [--] geen symmetrie
- 8 Op een door de actievoerders tijdens de demonstratie op het Malieveld meegevoerde spandoek stond ... → Op een spandoek dat door de actievoerders tijdens de demonstratie op het Malieveld werd meegevoerd, stond ... [--] tangconstructie
- 9 breidt zich uit als een olievlek → breidt zich naar alle kanten uit [--] storend figuurlijk taalgebruik.
- 10 Na afloop van het optreden werd de installatie door de bandleden direct ingepakt en werd in sneltreinvaart naar het volgende evenement gereden. → Na afloop van het optreden pakten de bandleden de installatie direct in en reden in sneltreinvaart naar het volgende evenement. [--] verkeerd gebruik van de lijdende vorm

Opdracht 1 Geen symmetrie, tangconstructie, tussengeschoven bijwoordelijke bijzin van voorwaarde

- 1 dat de wachtlijsten verder zullen worden verkort → een verdere verkorting van de wachtlijsten [--] geen symmetrie
- 2 Het ligt voor de hand de afgesproken maar door uiteenlopende oorzaken nog niet uitgevoerde werkzaamheden, nu voorrang te geven. → Het ligt voor de hand de afgesproken werkzaamheden, die door uiteenlopende oorzaken echter nog niet zijn uitgevoerd, nu voorrang te geven. [--] tangconstructie
- 3 over de therapie → welke therapie ze hebben gevolgd [--] geen symmetrie

- 4 Denk je nu echt dat je als je pas de laatste twee weken voor het einde van het schooljaar wat gaat doen, het redt? → Denk je nu echt dat je het redt, als je pas de laatste twee weken voor het einde van het schooljaar wat gaat doen? [--] tussengeschoven bijwoordelijke bijzin van voorwaarde
- 5 De overvallers zijn waarschijnlijk van het feit dat de geldwagen die middag al om drie uur bij de bank was om het geld af te leveren, niet op de hoogte geweest. → De overvallers zijn waarschijnlijk niet op de hoogte zijn geweest van het feit dat de geldwagen die middag al om drie uur bij de bank was om het geld af te leveren. [--] tangconstructie
- 6 dat de voor hem in de file rijdende en door een inwoner uit Schiedam bestuurde vrachtwagen → dat de voor hem in de file rijdende vrachtwagen, die door een inwoner uit Schiedam werd bestuurd, ... [--] tangconstructie
- 7 De secretaresse heeft de uitslag van de herkansingen meteen aan de coördinator, die de kandidaten zo snel mogelijk op de hoogte wilde brengen, doorgegeven. → De secretaresse heeft de uitslag van de herkansingen meteen doorgegeven aan de coördinator, die ... [--] tangconstructie
- 8 Het is best mogelijk dat je als je via de Zeeburgertunnel en de A7 rijdt, eerder in Zuid-Scharwoude bent dan via de A9. → Als je via de Zeeburgertunnel en de A7 rijdt, is het best mogelijk dat je eerder in Zuid-Scharwoude bent dan via de A9. [--] tussengeschoven bijwoordelijke bijzin van voorwaarde
- 9 De aan de medewerker van de garderobe bij het binnenkomen van het theater afgegeven jassen bleken ... → De jassen die aan de medewerker van de garderobe bij het binnenkomen van het theater waren afgegeven, bleken ... [--] tangconstructie
- 10 wat u uitgeeft aan fooien → (het bedrag aan) fooien [--] geen symmetrie

Opdracht 2 Foutieve inversie, niet-bedoelde dubbelzinnigheid, storend figuurlijk taalgebruik

- 1 onder ogen zien → accepteren / zich (er)bij neerleggen [--] storend figuurlijk taalgebruik
- 2 oefenen we → we oefenen [--] foutieve inversie
- 3 beroerd → vervelend / ellendig / naar [--] storend (figuurlijk) taalgebruik
- 4 dat minder zieke werknemers volledig werden afgekeurd → dat er minder zieke werknemers volledig werden afgekeurd / dat werknemers die minder ziek zijn, volledig werden afgekeurd [--] niet-bedoelde dubbelzinnigheid
- 5 wie de barbezoeker tegen de grond had geslagen → door wie de barbezoeker tegen de grond was geslagen / wie door de barbezoeker tegen de grond was geslagen [--] niet-bedoelde dubbelzinnigheid
- 6 je schrikt je dood → je schrikt ontzettend / je schrikt je rot (niet: je schrikt je een ongeluk) [--] storend figuurlijk taalgebruik
- 7 want die zijn gelukkig getrouwd → want gelukkig zijn die getrouwd / die zijn getrouwd en gelukkig (met elkaar) [--] niet-bedoelde dubbelzinnigheid
- 8 dat is mijns inziens een heilloze weg → een verkeerde ontwikkeling [--] storend figuurlijk taalgebruik
- 9 vragen wij u → wij vragen u [--] foutieve inversie
- 10 beloofde de conrector tijdens de pauze te bellen → beloofde de conrector te bellen tijdens de pauze / beloofde tijdens de pauze dat ze hem zou bellen [--] niet-bedoelde dubbelzinnigheid
- 11 blik → (geparkeerde) auto's [--] storend figuurlijk taalgebruik
- 12 eisen eerherstel van hun baas → eisen van hun baas eerherstel / eisen dat hun baas zijn woorden (beledigingen) terugneemt [--] niet-bedoelde dubbelzinnigheid
- 13 Aan de uitbreiding van ons assortiment met de wat betere vrijetijdskleding hangt een prijskaartje van tienduizenden euro's. → De uitbreiding van ons assortiment met de wat betere vrijetijdskleding betekent een uitgave (investering) van ... [--] storend figuurlijk taalgebruik
- 14 trouwt → verbindt in het huwelijk [--] niet-bedoelde dubbelzinnigheid

Opdracht 3 Verkeerd gebruik van de lijdende vorm, overdrijving

- 1 half Nederland → allerlei instanties [--] overdrijving
- 2 zeer fatale → ernstige [--] overdrijving
- 3 werden door de politie ... aangetroffen → trof de politie ... aan [--] verkeerd gebruik van de lijdende vorm

- 4 Tegenwoordig leven de mensen in een hectische wereld vol stress en problemen. → Veel mensen hebben tegenwoordig / in de huidige maatschappij last van stress en maken zich druk over de problemen in de wereld. [--] overdrijving
- 5 en het levert u ontzettend veel op. Dit magazine bijvoorbeeld, maar het biedt nog veel meer: aanbiedingen, kortingen, workshops, reizen ... Te veel om op te noemen, eigenlijk. → en het levert u veel op. Dit magazine bijvoorbeeld. Maar het biedt nog (veel) meer: aanbiedingen, kortingen, workshops, reizen ... [--] overdrijving
- 6 De deelnemers verleggen constant hun grenzen en bekijken zichzelf eens van een totaal andere kant. → De deelnemers verleggen hun grenzen / gaan dingen doen die ze eerst niet konden of durfden en bekijken zichzelf eens van een andere kant. [--] overdrijving
- 7 enorm laaghartige daad → laaghartige daad [--] overdrijving
- 8 werd door de tandartsassistente de auto weggedaan → deed de tandartsassistente de auto weg[--] verkeerd gebruik van de lijdende vorm

Taalverzorging 4

Opdracht 1 Herhaling Taalverzorging blok 3

- 1 *is daar debet aan* → is daar schuldig aan [--] verkeerde uitdrukking
- 2 *zette de aanval in tegen* → zette de aanval in op [--] verkeerd woord
- 3 *over wie* → over de vraag wie [--] woord(en) te weinig
- 4 *Ik combineer deze functie met mijn algemeen directeurschap van de andere uitgeverij.* → Hij combineert deze functie met zijn algemeen directeurschap van de andere uitgeverij. [--] verwijzingsfout
- 5 *Er kleeft echter ook een nadeel aan ...* → Er zit echter ook een nadeel aan ... / Er kleeft echter ook een bezwaar aan ... [--] contaminatie
- 6 *bovendien moet zij ook nog ...* → bovendien moet zij nog ... / zij moet ook nog ... [--] foutieve tautologie
- 7 *naar ... toe* → aan [--] mode-uitdrukking
- 8 *enorme hekel* → (grote) hekel; het *eindeloos* lang wachten → het lange wachten; irriteren mij *enorm* → irriteren mij [--] overdrijving
- 9 moeten ervoor *waken* dat de televisie het gezinsleven *niet* schaadt → moeten ervoor waken dat de televisie het gezinsleven schaadt [--] dubbele ontkenning
- 10 *De werkruimten nalopend* → Toen hij / zij de werkruimten naliep, bleek ... [--] verkeerd aansluitende beknopte bijzin
- 11 *en vindt de diëtiste* daarom passen ... → en die vindt de diëtiste daarom passen ... [--] foutieve samentrekking
- 12 *... snijden zich* op de duur *in de vingers* → benadelen zich op de duur zelf [--] storend figuurlijk taalgebruik

Opdracht 2 Herhaling Taalverzorging blok 3

- 1 *schrok zich te pletter* → schrok erg [--] plat of grof woord
- 2 *hun naam* → zijn naam [--] verwijzingsfout
- 3 *Wie het meisje met het rode haar het meest heeft gepest* → Wie door het meisje met het rode haar het meest is gepest / Door wie het meisje met het rode haar het meest is gepest [--] niet-bedoelde dubbelzinnigheid
- 4 is *ernstig* geruïneerd → is geruïneerd [--] overdrijving
- 5 *tot zo'n zestien à zeventien graden* → tot zeventien graden [--] (dubbele) foutieve tautologie
- 6 *penitentiaire inrichting* → gevangenis [--] moeilijk woord
- 7 Voor schade aan de *in de inventarislijst niet genoemde maar wel in de vakantiebungalow aanwezige* zaken ... → Voor schade aan zaken die in de inventarislijst niet genoemd worden maar wel in de vakantiebungalow aanwezig zijn, is de huurder eveneens aansprakelijk. [--] tangconstructie
- 8 *... Waardoor* hij geregeld laat thuiskomt → ..., waardoor hij geregeld laat thuiskomt. [--] losstaand zinsgedeelte
- 9 *en heeft ze* om die reden maar genomen → en die heeft ze om die reden maar genomen [--] foutieve samentrekking
- 10 als *minstens 76 stembureaus* → als de stemmen van minstens 75 stembureaus [--] woord(en) te weinig
- 11 *en denk ik ...* → en ik denk ... [--] foutieve inversie

- 12 → Duizenden caissières in supermarkten kunnen weer met een gerust gemoed gaan slapen, nu hun baantjes voorlopig niet op de tocht staan. De reden is dat uit een onderzoek naar ontwikkelingen in de supermarktbranche blijkt dat een ruime meerderheid van de consumenten niets ziet in zelfscankassa's. Die heeft liever een caissière van vlees en bloed. [--] te lange zin

Opdracht 3 Herhaling Taalverzorging blok 3

- 1 Oma *rekent dat je* ... → Oma rekent erop dat je ... [--] woord(en) te weinig
- 2 *kostwinnaar* → kostwinner [--] verkeerd woord
- 3 *Vakantiegangers met een geldig paspoort mogen alleen de Dominicaanse Republiek in.* → Alleen vakantiegangers met een geldig paspoort ... [--] woord(en) op de verkeerde plaats
- 4 Na met de koningin de kabinetsplannen te hebben besproken, *vertrok de dienstauto met de minister-president erin* ... → Na met de koningin de kabinetsplannen te hebben besproken, vertrok de minister-president in de dienstauto ... / Nadat hij met de koningin de kabinetsplannen had besproken, vertrok de dienstauto met de minister-president erin ... [--] verkeerd aansluitende beknopte bijzin
- 5 *ze* → hij / deze / die [--] verwijzingsfout
- 6 heeft *de media* → hebben de media [--] congruentiefout
- 7 *de uiterste limiet* → de limiet [--] foutief pleonasme
- 8 *hoe zwaar elk cijfer meetelt* → de zwaarte van elk cijfer [--] geen symmetrie
- 9 *moest door ons* bij Hoevelaken wel erg lang in de file *worden gestaan* → moesten we bij Hoevelaken wel erg lang in de file staan [--] verkeerd gebruik van de lijdende vorm
- 10 *behoort ... tot* een van de lekkerste exotische vruchten → behoort ... tot de lekkerste exotische vruchten / is ... een van de lekkerste exotische vruchten [--] contaminatie
- 11 ..., *want* er zijn *namelijk* → want er zijn... / er zijn namelijk [--] foutieve tautologie
- 12 Denk erom *dat je als je* morgenochtend op de luchthaven van New York aangekomen bent, ons meteen even belt. → Denk erom dat je ons meteen even belt, als je morgenochtend op de luchthaven van New York aangekomen bent. [--] tussengeschoven bijwoordelijke bijzin van voorwaarde

Opdracht 4

- 1 De rector *eist* ... direct *moeten* worden verwijderd → direct worden verwijderd [--] foutief pleonasme
- 2 *zijn eerste* → zijn eerste doelpunt [--] woord te weinig
- 3 *In de loop van de zondag verwacht ze* ... → Ze verwacht dat de vakantiedrukke op de Franse snelwegen in de loop van de zondag ... [--] woord(en) op de verkeerde plaats
- 4 moet *voorkomen* dat sommige inwoners *niet* onder de armoedegrens zakken → moet voorkomen dat sommige inwoners onder de armoedegrens zakken [--] dubbele ontkenning
- 5 *dankzij* → als gevolg van [--] verkeerd woord
- 6 *en de zwaarte van elk cijfer* → hoe zwaar elk cijfer meetelt [--] geen symmetrie
- 7 Terwijl *heel Nederland* een minuut stilte in acht nam → Terwijl veel Nederlanders een minuut stilte in acht namen [--] overdrijving
- 8 *Volgens mijn mening* → Volgens mij / Naar mijn mening [--] contaminatie
- 9 *uurrooster* → lesrooster [--] barbarisme (belgicisme)
- 10 *heeft* in de media *veel stof doen opwaaien* → heeft in de media tot veel verontruste reacties geleid [--] storend figuurlijk taalgebruik